

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA ÚČETNICTVÍ

Účetní daňové aspekty rezerv
Accounting and Tax Aspects of Reserves

Student: Michaela Svobodová

Vedoucí bakalářské práce: prof. Ing. Viola Šebestíková, CSc.

Ostrava 2010

Místopřísežně prohlašuji, že jsem celou práci, včetně všech příloh, vypracovala samostatně.
Přílohy č.1-5, dané mi k dispozici, jsem samostatně doplnila.

Místo:

Datum:

.....

Podpis

Obsah

1	Úvod.....	1
2	Pojem rezervy a jejich použití.....	2
2.1	Pojem rezervy	2
2.2	Charakteristika rezerv.....	2
2.3	Třídění rezerv.....	3
2.4	Právní úprava rezerv v ČR.....	4
2.5	Zásady pro tvorbu a zúčtování rezerv.....	7
2.6	Uznávání rezerv v časovém období	7
2.7	Dokumenty o rezervách.....	8
3	Rezervy z účetního a daňového hlediska.....	10
3.1	Účtování rezerv.....	10
3.1.1	Ukázka účtování o zákonných rezervách	11
3.1.2	Ukázka účtování ostatních rezerv v provozní činnosti.....	12
3.1.3	Ukázka účtování rezerv na daň z příjmů	12
3.1.4	Ukázka účtování rezerv spojených s mimořádnou činností.....	13
3.1.5	Ukázka účtování rezerv spojených s finanční činností.....	13
3.2	Rezervy zákonné	14
3.2.1	Bankovní rezervy.....	15
3.2.2	Rezervy v pojišťovnictví	16
3.2.3	Rezerva na opravy hmotného majetku.....	17
3.2.3.1	Příklady tvorby rezervy na opravy hmotného majetku	20
3.2.4	Rezerva na pěstební činnost	27
3.2.5	Ostatní zákonné rezervy	28
3.2.5.1	Rezerva na odbahnění rybníka	28
3.2.5.2	Rezerva finančních prostředků na sanaci pozemků dotčených těžbou a rezerva na vypořádání důlních škod	28
3.3	Ostatní (účetní) rezervy	28

3.3.1	Rezerva na garanční opravy	29
3.3.1.1	Příklad na rezervu na garanční opravy.....	30
3.3.2	Rezerva na rizika a ztráty	33
3.3.3	Rezerva na daň z příjmů.....	33
3.3.4	Rezerva na důchody a jiné závazky	34
3.3.5	Rezerva na restrukturalizaci	34
4	Účetní a daňové dopady rezerv v praxi	35
4.1	ZZN Pomoraví a. s.	35
4.2	ZEMOS a. s.	38
4.3	Agro Vnorovy a. s.	41
4.4	Podchřibí Ježov a. s.	42
4.5	Agro Rozsochy a. s.	44
5	Závěr	48
	Seznam použité literatury.....	50
	Seznam zkratk	
	Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce	
	Seznam tabulek	
	Seznam příloh	

1 Úvod

Tato práce je věnována účetním a daňovým aspektům rezerv. Kromě obecných informací o rezervách jsou zde podrobně rozebrány jednotlivé druhy zákonných a účetních rezerv. V době hospodářské krize se stává toto téma velmi diskutovaným. Je třeba mu tedy věnovat příslušnou pozornost. Tvorba rezerv je často velice podceňovanou částí účetnictví. Jsou však součástí jeho řádného vedení v souladu se zásadou opatrnosti.

Mnoho účetních jednotek se soustředí pouze na tvorbu zákonných rezerv, které snižují základ daně z příjmů, na rozdíl od rezerv účetních, které nesnižují základ daně z příjmů, ale mají vliv na účetní výsledek hospodaření. Pokud však účetní závěrka podnikatele podléhá auditu, pak auditóři požadují jak tvorbu rezerv zákonných, tak účetních, neboť díky nim dochází k reálnějšímu zobrazení hospodaření společnosti.

Cílem mé bakalářské práce je podat podrobný pohled na problematiku rezerv, na jejich účtování, tvorbu a jejich využití v praxi z hlediska vybraných podnikatelských subjektů.

První část mé práce by se měla věnovat pojmu rezerva a jejich použití. Měla by být zaměřena na vysvětlení pojmu rezerva, dále na charakteristiku rezerv, jejich řízení, právní úpravu, zásady pro tvorbu a účtování, na podmínky uznávání rezerv v časovém období a poslední řadě na dokumentaci rezervám.

Druhá by měla řešit rezervy z účetního a daňového pohledu. Nejdříve by se měla zabývat zobrazením jejich účtování a dále jednotlivé rezervy z zákonné a účetní (účetní). Pokusím se uvést několik praktických příkladů na účtování rezerv, ale především bych se zaměřila na rezervy na opravy hmotného majetku.

V praktické, tedy třetí části, mé práce bych uvedla příklady tvorby a účtování rezerv v praxi, ve společnosti ZZN Pomoraví a.s. a jejích dceřiných společnostech ZEMOS a.s., Agro Vnorovy a.s., Podchůvka Ježova a.s. a Agro Rozsocha a.s. Pokusím se analyzovat jejich postup z mého pohledu a z pohledu platných právních předpisů.

2 Pojem rezervy a jejich použití

2.1 Pojem rezervy

Rezervy lze chápat jako:

1. Rezervy v množství majetku například rezervy v zásobách.
2. Rezervy v podvojném účetnictví, jako cizí zdroje účtované na straně pasiv rozvahy. Slouží k vyjádření neznámé výše nákladů v běžném účetním období a čerpaných až v dalším účetním období. Této skupině rezerv se budou v příštím textu věnovat.
3. Tiché rezervy, jsou takové rezervy, které vznikají například nižším oceněním aktiv, vyšším oceněním dluhů než je jejich skutečná cena a také zrychleným odepisováním.

2.2 Charakteristika rezerv

Rezervy jsou součástí pasiv a patří do cizích zdrojů. Vyhláška dle vykazování rezerv na čtyři podpoložky:

B.I.1. Rezervy podle zvláštních právních předpisů

B.I.2. Rezervy na důchody a podobné závazky

B.I.3. Rezervy na daň z příjmů

B.I.4. Ostatní rezervy

Rezervy tvoříme, o čekáváme – li v budoucnu velký jednorázový náklad, který by mohl negativně ovlivnit výsledek hospodaření. Účetní jednotka si postupně zahrnuje do nákladů poměrnou část nákladů a tím získá potřebné zdroje na tento očekávaný náklad.

Rezervy jsou pro nás v podstatě nyní nejším uznáním budoucích závazků nebo výdajů, u kterých známe účel použití, avšak není nám předem známo datum jejich vzniku ani částka. Tyto údaje pouze odhadujeme. Obvykle vychází z kalkulace.

Tvorba rezerv je účtována na vrub nákladů. Pokud není rezerva ve lhůtě, na kterou se tvoří vyčerpána, musí být zrušena ve prospěch nákladů. Zůstatky rezerv převádí účetní jednotka do následujícího účetního období. Na účtu rezerv nesmí vzniknout aktivní zůstatek.

„Rezervy se tvoří podle pravidel a rámci účtní závěrky, tj. ke konci účtního období. Je vhodné ve vnitřním předpisu účtní jednotky přesně stanovit účel tvorby rezerv, důvody tvorby, výši a způsob jejich vytváření a používání, tento postup je nezbytný zejména u rezerv, které jsou uplatňovány jako daňový náklad.“¹

Rezervy si často pleteme s pojmem „rezervní fond“. Tento však smlouží kodkládání finančních prostředků zisků a jsou částí vlastního jmění společnosti.

2.3 Třídění rezerv

Rezervy je možné třídit z několika hledisek:

Rezervy podle účelů:

- **Rezervy účelové**

Patří sem rezervy určené určitému majetku, u kterého v budoucnu očekáváme vznik velkých výdajů. Došlo by k velkému ovlivnění výsledku hospodaření. Patří sem rezervy na opravy hmotného majetku, rezervy na daň z příjmů, rezervy na restrukturalizaci a další.

¹ Autorský kolektiv. *Účetnictví podnikatelů 2009*. 1. vyd. Praha: Aspi, a.s., 2009. 634 s. ISBN 978-80-7357-419-2. Strana 352

Tyto rezervy tvoří účetní jednotka buď vabsolutní částce, nebo procentem zvymezenéhozákladu.

- **Rezervyobecné**

„V budoucnu mohou vyvolat vznik výdajů, popř. snížení výnosů, např. rizika či ztrátyzpodnikání.“²

Rezervypodledaňovéhohodopadu:

- **Rezervyzákonné**

Jejich tvorba a použití je upraveno zvláštním právním předpisem (Zákon o daních zpříjmů). Jsoutedydaňověuznatelné. Např. rezervynaopravyhmotnéhomajetku, za dodrženístanovenýchpodmínek.

- **Ostatnírezervy**

Jejichtvorbanenídaňověuznatelná. Tyto rezervysíúčetníjednotkatvořínazákladě vnitřníúčetnísměrnice.

2.4 Právní úprava rezerv v ČR

Je tvořeno řadou předpisů:

1. **Zákon o účetnictví č.562/1991Sb.**

Tento zákon nezná pojem „rezervy“, není zde specifikována ani jejich tvorba, ani další účtování. Není zde uvedeno, jakým způsobem by měly být rezervy tvořeny a aby mělo být jejich obsahem. Nehovoří o tom, jak by měly být rezervy zachycovány na

² Autorský kolektiv. *Účetnictví podnikatelů 2009*. 1. vyd. Praha: Aspi, a.s., 2009. 634 s. ISBN 978-80-7357-419-2. Strana 351

syntetických, popřípadě analytických účtech. Vyplývá z něj však, že rezervy jsou nedílnou částí řádně vedeného účetnictví.

Z § 3 odst. 1 vyplývá, že účetní jednotky účtují v podvojném účetnictví o skutečnostech v období, kterým v časněji časově souvisí. Do nákladů běžného období patří náklady bez ohledu na to, zda byly proplaceny v běžném nebo následujícím účetním období. Rezervy tvoříme v případě, že tyto náklady nejsou ještě přesně vyčísleny ani známo datum jejich uskutečnění.

V § 26 odst. 3 je stanoveno: „Účetní jednotky při oceňování ke konci rozvahového dne zahrnují jen zisky, které byly dosaženy, a berou v úvahu všechna předvídatelná rizika a možné ztráty, které se týkají majetku a závazků, a jsou jim známy do okamžiku sestavení účetní závěrky, jakož i všechna snížení hodnoty bez ohledu na to, zda je výsledkem hospodaření účetního období zisk nebo ztráta.“ To se provádí i pomocí rezerv. „Rezervami podle tohoto zákona se rozumí rezerva na rizika a ztráty, rezerva na daň z příjmů, rezervy na důchody a podobné závazky, rezervy na restrukturalizaci. Rezervami se dále rozumí technické rezervy nebo jiné rezervy podle zvláštních právních předpisů.“

Abychom tedy dospěli ke správnému výsledku hospodaření, je třeba do nákladů běžného účetního období zahrnout náklady, které s ním v časně a časově souvisí a také podílnou část rezervy, i přesto, že pro nás bude výdajemaž v příštím období.

Účetní jednotky jsou povinny vést účetnictví v peněžních jednotkách české měny. Pokud je majetek a závazky, na které jsou rezervy vytvořeny, vyjádřeny v cizí měně, jsou účetní jednotky povinny použít současně i cizí měnu.

2. Zákon č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základů daně z příjmů

Rezervami se podle tohoto zákona rozumí bankovní rezervy, rezervy v pojišťovnictví, rezervy na opravy hmotného majetku, rezerva na přestěbní činnost a další rezervy, které jsou v souladu s tímto zákonem. Je zde přesně vymezena tvorba a použití rezerv.

Pro rok 2009 byl novelou 2/2009.Sb. do zákona o rezervách §7 vložen nový odst. 4, dle kterého je tvorba rezervy ve zdaňovacím období nákladem na dosažení, zajištění a udržení příjmů, pouze v případě, že budou peněžní prostředky v plné výši rezervy připadající podle §7 odst. 5 a 7 zákona o rezervách na jedno zdaňovací období, převedeny na samostatný účet v bance se sídlem na území členského státu EU, který je veden v českých korunách nebo v eurech a je určen výhradně pro ukládání prostředků rezerv tvořených podle §7 zákona o rezervách (rezerva na opravu hmotného majetku) a to nejpozději do termínu pro podání daňového přiznání. Pro jednotlivý účel tvorby rezerv lze z řídit pouze jeden zvláštní vázaný účet, který je veden v českých korunách nebo v eurech. Pokud nebudou peněžní prostředky na samostatný bankovní účet vloženy v plné výši nejpozději do termínu pro podání daňového přiznání, rezerva se zruší v následujícím zdaňovacím období. Peněžní prostředky, které jsou na samostatném bankovním účtu, lze čerpat pouze na účely, na které byla rezerva tvořena.

V souvislosti s touto novelou vznikl nový pojem, „Výnosy z prostředků rezerv“. Dle zákona o rezervách se jimi rozumí výnosy z peněžních prostředků vázaných na zvláštním vázaném účtu a úrokové výnosy ze státních dluhopisů po řízených z prostředků zvláštního vázaného účtu. Tento příjem je osvobozen od daně z příjmů právnických osob.

Dle mého názoru v době světové hospodářské krize, mnoho účetních jednotek upouští od záměru tvořit rezervy, zdůvodňují povinností deponovat peněžní prostředky na samostatný účet v bance. Nechtějí se „zbavovat“ disponibilních peněžních prostředků.

3. Postupy účtování pro podnikatele

V níže uvedeném podrobněji jsou upraveny rezervy.

- Příloha č.2, účtovat řídá 4, článek III – Rezervy
Zde je vymezeno účtování rezerv v skupině 45 – Rezervy
- Příloha č. 2, úvodní ustanovení, článek XI – Zásady pro tvorbu a používání rezerv

2.5 Zásady pro tvorbu a zúčtování rezerv

1. Rezervy jsou určeny pokrytí budoucích závazků nebo výdajů, u nichž víme, že nastanou, avšak zpravidla nám není známa částka ani datum, kdy k nim dojde.
2. Tvorba rezerv se účtuje na vrub nákladů, jejich použití, snížení nebo zrušení pro nepotřebnost ve prospěch nákladů.
3. Zůstatky rezerv se řadí dle následujícího účtového období.
4. Rezervy nemohou být použity k úpravě výše ocenění aktiv.
5. Výši vytvořených rezerv jejich účelovost určuje účetní jednotka nejméně při každé inventarizaci.
6. Rezervy nesmějí mít aktivní účinek, tzn. rezervy nemohou být přečerpané.
7. Rezervy se zrušují ve prospěch nákladů v období, ve kterém pominuly důvody pro jejich tvorbu.
8. Účetní jednotka si stanoví ve vnitřním předpise tituly pro tvorbu rezerv, jejich výši a způsob jejich vytváření a používání.
9. Účetní jednotka vede analytickou evidenci, podle jednotlivých druhů rezerv.
10. Rezervy mají dlouhodobě pasivní účinky.

2.6 Uznávání rezerv v časovém období

V případě rezerv je nutné řešit otázku, v jakém časovém období by měly být rezervy vytvářeny. Správné vymezení tohoto časového období má pro účetnictví závažné důsledky. Pokud se rezerva vytvoří předčasně, tedy v období, kdy ještě nelze spolehlivě určit výši dluhu a tedy i jeho odpovídajícímu nákladu, dochází ke zkreslení účetních výkazů. Rezerva se vytvoří například na výdaje, ke kterým nakonec z objektivních důvodů vůbec nedojde. Z toho důvodu musí být rezerva následně zrušena. Tím dojde ke zkreslení výkazů v obou obdobích a také ke špatnému výsledku hospodaření mezi těmito obdobími.

Pro správné vymezení okamžiku pro tvorbu rezervy se rozhodujeme při hlédnutí na dva hlavní zásady:

1. Zásada opatrnosti

Definuje, jak by měla účetní jednotka postupovat v odhadu budoucího vývoje v období nejistoty. Dle této zásady by neměla být aktiva a výnosy podniků a účetnictví a výnosy účetních výkazů nadhodnocovány a dluhy a náklady podhodnocovány.

2. Zásada periodicity zjišťování výsledků hospodaření a finanční situace účetní jednotky

Periodicky zjišťovaný výsledek hospodaření je rozdíl mezi v průběhu a časově souvisejícími náklady a výnosy daného období. V souladu s touto zásadou by měla účetní jednotka vytvářet rezervy vždy, když:

- očekává v budoucnu vysoké, obvykle jednorázové výdaje,
- lze tyto výdaje rozumně ocenit
- se vedení zavazuje tyto výdaje uskutečnit

V praxi se však často dostávají tyto dvě zásady do rozporu.

2.7 Dokumenty o rezervách

Při tvorbě zákonných rezerv musí účetní jednotka prokázat jejich oprávněnost. Je proto důležité vést průkaznou dokumentaci o rezervách. Touto dokumentací jsou inventurní karty rezerv. Účetní jednotka si sama zvolí jejich vzhled, měly by však obsahovat tyto náležitosti:

- Druh rezervy
- Výše rezervy a způsob jejího stanovení
- Rok, ve kterém bude tvořena rezervy zahájena
- Délka tvorby rezervy

- Výšeročnírezervy
- Záznamyoprovedenýchinventurách
- Záznamyotvorběrezervyvjednotlivýchletech
- Záznamy o čerpánírezervyvjednotlivýchletech
- Zrušenírezervy

3 Rezervy z účetního a daňového hlediska

3.1 Účtování rezerv

Při uplatňování rezerv se účetní jednotka řídí zásadou opatrnosti. „Zásada opatrnosti spočívá v tom, že se v účetnictví vykazují do výše zisku promítají všechny předpokládané očekávané ztráty, rizika a znehodnocení majetku, i když ještě nenastaly a jejich výše není spolehlivě zjistitelná. Naopak všechny zisky a zhodnocení majetku se promítají do účetnictví až po skutečné realizaci.“³

O rezervách účtujeme v účtovém řádu 4 – Kapitálové účty dlouhodobé závazky ve skupině 45 – Rezervy, na účtech 451, 453 a 459.

Podle jednotlivých rezerv, vedeme analytickou evidenci.

Tvorbu rezerv účtujeme na vrub nákladů. Rozlišujeme je podle nákladů, kterých se týkají. U provozních nákladů používáme účet 552 – Tvorba a zúčtování rezerv podle zvláštních právních předpisů a účet 554 – Tvorba a zúčtování ostatních rezerv. U finančních nákladů účet 574 – Tvorba a zúčtování finančních rezerv a mimořádných nákladů používáme účet 584 – Tvorba a zúčtování mimořádných rezerv. Pro účtování rezerv na daň z příjmů používáme účet 599 – Tvorba a zúčtování rezerv na daň z příjmů.

„O použití nebo zrušení rezervy pro její nepotřebnost, se účtuje na vrub účtu zúčtovací skupiny 45 – Rezervy a ve prospěch nákladového účtu ze skupiny 55, 57, 58 a 59. Je vhodné stanovit analytické účty podle jednotlivých rezerv.“⁴

³ Kolektiv autorů. *Podvojný účetnictví 2008: komplexní průvodce s předpisy*. 8. vyd. Praha: Grada, 2008. 572 s. ISBN 978-80-247-2573-4. Strana 15

⁴ Autorský kolektiv. *Účetnictví podnikatelů 2009*. 1. vyd. Praha: Aspi, a.s., 2009. 634 s. ISBN 978-80-7357-419-2. Strana 353

Účet552–Tvorbaazú čtovánírezervpodlezvláštníchprávníchp ředpisů

Zde ú čtujeme pouze o rezervách, které vycházejí ze zákona č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základů daně z příjmů. Zaznamenáváme zde, jak je i tvorbu, tak i čerpání, či zrušení. Tvorba rezerv dle zákona o rezervách je vždy daňově uznatelným nákladem.

Účet554–Tvorbaazú čtovánírezerv

Na tomto účtu ú čtujeme o tvorbě, čerpání i zrušení rezerv, které vycházejí z účetních směrnic účetní jednotky. Tvorba těchto rezerv je vždy daňově neuznatelným nákladem.

Účet574–Tvorbaazú čtovánífinančníchrezerv

Účet slouží pro tvorbu azú čtování rezerv spojených s finanční činností podniku. Tyto rezervy jsou vždy daňově neuznatelným nákladem.

Účet584–Tvorbaazú čtovánímimořádnýchrezerv

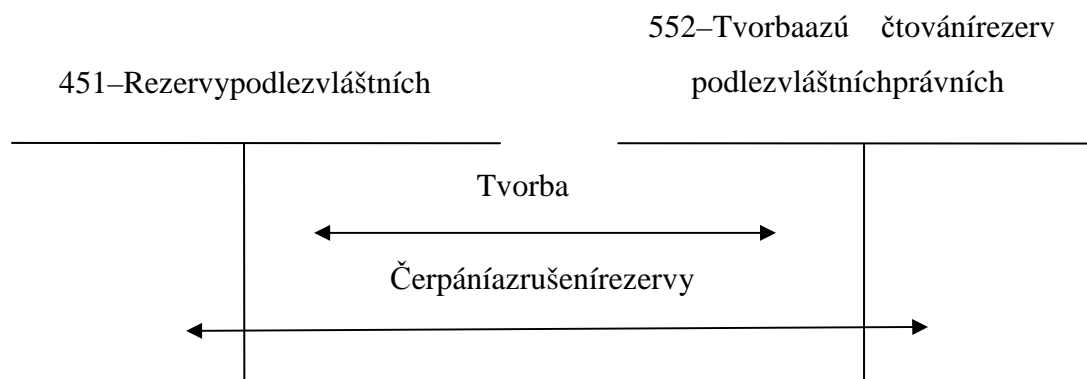
Tyto rezervy jsou vždy daňově neuznatelným nákladem.

Účet599–Tvorbaazú čtovánírezervnadaňzprájmů

Zde ú čtujeme o tvorbě, čerpání, či zrušení rezerv na daň z příjmů.

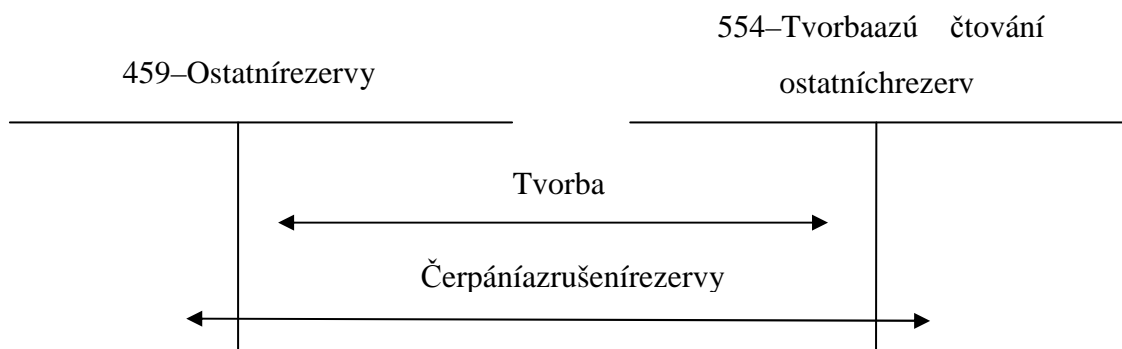
3.1.1 Ukázka účtování o zákonných rezervách

Tvorba zákonné rezervy	552	451
Čerpání zákonné rezervy	451	552
Zrušení zákonné rezervy pro nepotřebnost	451	552

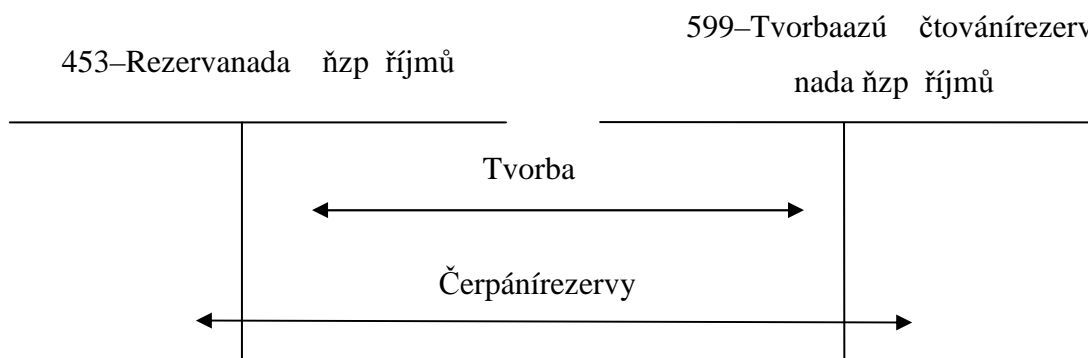
3.1.2 Ukázka účtování ostatních rezerv v provozní činnosti

Tvorba ostatních rezerv	554	459
Čerpání ostatních rezerv	459	554
Zrušení ostatních rezerv pro nepotřebnost	459	554

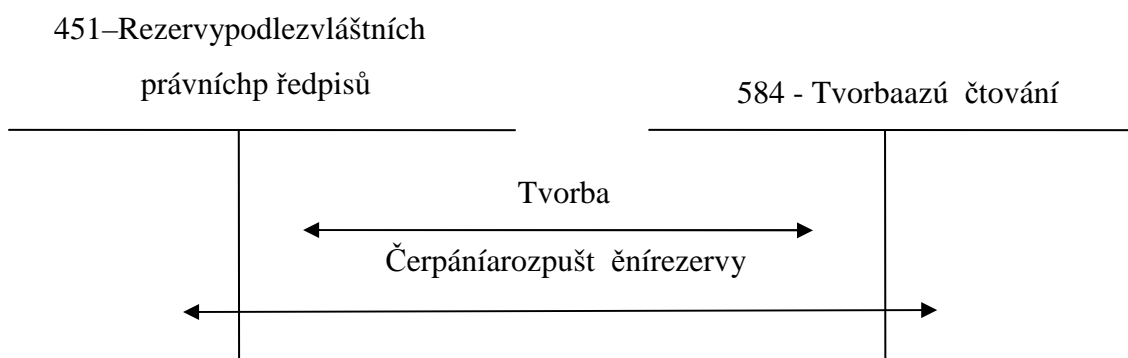
3.1.3 Ukázka účtování rezerv na daň z příjmů

Tvorba rezerv na daň z příjmů	599	453
Čerpání rezerv na daň z příjmů	453	599

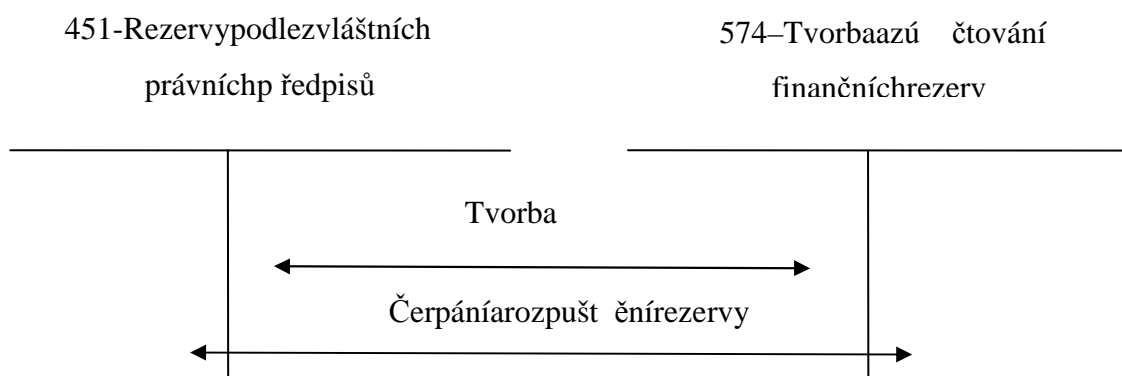
3.1.4 Ukázka účtování rezerv spojených s mimořádnou činností

Tvorbarezervvmimo řádné činnosti	584	451,459
Čerpáníarozpušt ěnírezerv	451,459	584

3.1.5 Ukázka účtování rezerv spojených s finanční činností

Tvorbarezervvefinan ční činnosti	574	451,459
Čerpáníarozpušt ěnírezerv	451,459	574

3.2 Rezervy zákonné

Za zákonné rezervy, můžeme považovat pouze ty, které jsou upraveny zvláštním zákonem a jsou zohledněny v zákoně o daních z příjmů. Zvláštním zákonem je zákon č. 593/1992 Sb. o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů.

K účtování zákonných rezerv využíváme účtu 451 – Rezervy podle zvláštních právních předpisů.

Tvorbu účtujeme ve prospěch účtu 552 – Tvorba a zúčtování rezerv podle zvláštních právních předpisů. Čerpání zachytíme na vrub účtu 552 – Tvorba a zúčtování rezerv podle zvláštních právních předpisů. Obě tyto situace jsou daňově uznatelným nákladem a ovlivňují tak základ daně z příjmů. Tvorba jiných rezerv je daňově neuznatelným nákladem.

Zákon 593/1992 Sb. o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů upravuje tyto rezervy:

- Bankovní rezervy
- Rezervy v pojišťovnictví
- Rezerva na opravy hmotného majetku

- Rezerva na účetní činnost
- Ostatní rezervy v souladu s tímto zákonem
 - rezerva na odhady nákladů na opravy a udržování,
 - rezerva finančních prostředků na splacení závazků z důvodu čtení účtů a rezerv na výpočet nákladů na úhradu škod,
 - rezervy, u nichž zvláštní zákon uvede, že jde o výdaje (náklad) na dosažení, zajištění a udržení příjmů.

Výdaje, na které se rezerva tvoří, musí být pravidelně uhrazeny z této rezervy. Nevyčerpaná část rezervy se zruší na vrub účtu 552 – Tvorba a zúčtování rezerv podle zvláštních právních předpisů a o vestijním zdanění novacím období kdy pominuly dle úvody pro její tvorbu.

Rezerva se zruší také v případě, že nebyla splněna podmínka pro převedení peněžních prostředků ve výši rezervy na samostatný účet v bance, nejpozději do podání daňového řízení k daní z příjmů. Tato povinnost musí být splněna u rezerv tvořených po 1.1.2009.

Pasivní zůstatek rezerv zjištěný na konci zdanovacího období, převedíme do následujícího zdanovacího období.

Nelze tvořit rezervy na pokrytí řízení motného a nehmotného majetku.

3.2.1 Bankovní rezervy

„Jsou výdaje na dosažení, zajištění a udržení příjmů podle zákona o dani z příjmů mohou banky vytvářet ve zdanovacím období rezervy na poskytnuté bankovní záruky a úvěry poskytnuté bankami, výše rezerv nesmí přesáhnout výši 2% průměrného stavu poskytnutých bankovních záruk a úvěrů poskytnutých bankami.“⁵

⁵ § 7 odst. 2 zákona č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základů daně z příjmů

Ve výjimečných případech může banka tvořit i rezervu vyšší než 2% průměrného stavu poskytnutých bankovních záruk za úvěry poskytnuté bankami. Musí však oprávněnost prokázat správci daně a ten může rezervu uznat v takto prokázané výši.

Tyto rezervy je možno tvořit nejen k bankovním zárukám sjednaným podle českých právních předpisů, ale také k bankovním zárukám sjednaným v členských zemích EU podle srovnatelného právního předpisu.

O těchto rezervách nemohou účtovat podnikatelské subjekty, proto se jim dále nebudou věnovat.

3.2.2 Rezervy v pojišťovnictví

Dle zákona č. 363/1999 Sb., o pojišťovnictví se uznávají tyto rezervy, které jsou výdajem nadosažení, zajištění a udržení příjmů a to:

- z technických rezerv na neživotní pojištění tvorba:
 - rezervy na nezaplacené pojistné
 - rezervy na pojistné plnění
 - rezervy na prémie a slevy
 - vyrovnávací rezervy
 - rezervy pojistného neživotních pojištění
 - rezervy na splnění závazků z ručení za závazky České kanceláře pojistitelů podle zákona upravujícího pojištění odpovědnosti z provozu vozidla
- z technických rezerv na životní pojištění tvorba:
 - rezervy na nezaplacené pojistné
 - rezervy na pojistné plnění
 - rezervy pojistného životních pojištění

- rezervy na prémie a slevy
- rezervy životních pojištění, je-li nositelem investiční hazardní kapitál
- rezervy na splnění závazků z použitých technických úrokových mír a ostatních početních parametrů
- rezervy pojištění neživotních pojištění⁶

I tato rezerva se netýká podnikatelských subjektů a nebude tedy součástí dalšího výkladu.

3.2.3 Rezerva na opravy hmotného majetku

Rezervu na opravy hmotného majetku může tvořit pouze podnikatel, který má k majetku vlastnické právo, nebo právo hospodaření. Dále ji může tvořit nájemce, ale pouze v případě, že je v nájemní smlouvě určen jako osoba, která je povinná uhradit opravy na majetku. V tomto případě je třeba upozornit, že tvoří-li rezervu nájemce hmotného majetku, nemůže ji zároveň tvořit vlastník tohoto majetku.

Dle zákona o rezervách nelze tvořit rezervu na technické zhodnocení a pořízení majetku. Základ tvorby rezervy se vztahuje dále na opravu hmotného majetku, který je určen k likvidaci, na opravu v důsledku škody nebo jiné nahodilé události či na pravidelně opakující se opravy.

Technické zhodnocení je přesně určeno v § 33 zákona o daních z příjmů.

„**Technickým zhodnocením** se pro účely tohoto zákona rozumí vždy výdaj na dokončení stavby, přístavby, stavební úpravy, rekonstrukce a modernizace majetku, pokud převýšily u jednotlivého majetku v úhrnu ve zdaňovacím období 1995 částku 10 000 Kč a počinaje zdaňovacím obdobím 1996 částku 20 000 Kč a počinaje zdaňovacím obdobím 1998 částku 40 000 Kč.

⁶Zákon č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základů daně z příjmů

Technickým zhodnocením jsou uvedeny výdaje nepřesahující stanovené částky, které poplatník na základě svého rozhodnutí neuplatní jako výdaj (náklad) podle § 24 odst. 2 písm. b).

Rekonstrukcí se pro účely tohoto zákona rozumí zásah do majetku, kterým a) zánásledek z měny jeho účel nebo technických parametrů.

Modernizací se pro účely tohoto zákona rozumí rozšíření vybavenosti nebo použitelnosti majetku.“

Opravy a udržování jsou definovány v postupech účtování pro podnikatele, v účtovém řádku – Investiční majetek, čl. VII odst. 2 písm. f)

„**Oprava** se odstraňuje částečnou fyzickou opotřebení nebo poškození za účelem uvedení do předchozího nebo provozuschopného stavu.

Udržováním se zpomaluje fyzická opotřebení, předchází jeho následkům a odstraňuje drobnější závady.“

Počet let tvorby rezervy je dán od započátku tvorby rezervy až do předpokládaného termínu zahájení opravy. Zákon o rezervách stanoví minimální a maximální dobu pro tvorbu rezervy. Minimální doba pro tvorbu rezervy jsou dvě zdaňovací období a maximální doba tvorby rezervy je závislá na druhu majetku a jeho odpisové skupině.

Maximální doba tvorby rezervy na opravu motného majetku⁷

Odpisová skupina	Maximální doba tvorby rezervy
1	Rezerva nelze tvořit
2	3 zdaňovací období

⁷Zákon č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základů daně z příjmů

3	6zda ňovacíchobdobí
4	8zda ňovacíchobdobí
5a6	10zda ňovacíchobdobí

Vsouladu se zákonem o rezervách lze tvořit tzv. rezervy časové nebo rezervy výkonové.

Rezervy časové

Jsou tvořeny v závislosti na časovém harmonogramu jednotlivých oprav, tedy na určení zda ňovacího období, kdy má být oprava zahájena. Platí:

$$ZR\check{c} = \frac{CN}{ZO} \quad (1)$$

$ZR\check{c}$ - Zákonná rezerva časová

CN - Předpokládané celkové náklady na opravu

ZO - Počet zda ňovacích období od zahájení tvorby rezervy do předpokládaného termínu zahájení opravy. Do tohoto počtu zda ňovacích období se nezahrnuje zda ňovací období, ve kterém se předpokládá zahájení opravy.

Rezervy výkonové

Lze použít na pouze v případech, jsou-li předmětem plánovaných oprav věci movité. Platí:

$$ZR_v = \left(\frac{CN}{POV} \right) \times SOV_{zo} \quad (2)$$

ZR_v - Zákonná rezerva na opravu hmotného majetku výkonová

CN	-Předpokládané celkové náklady na opravu
POV	- Předpokládaný objem výkonu, po jehož naplnění má být oprava provedena
SOV _{zo}	- Objem skutečného výkonu u zázdaňového období

Výše celkové rezervy vychází z rozpočtu opravy, kterou je nutné ocenit. Rozpočet zahrnuje všechny předpokládané náklady na opravy vyjádřené v peněžních jednotkách.

Peněžní prostředky ve výši rezervy je podnikatel povinen převést na samostatný účet v bance, který je veden buď v českých korunách, nebo v eurech. Touto částkou slouží pouze k ukládání finančních prostředků na rezervu a účetnictví je potřeba vymezit analytickou evidencí. Tyto prostředky mohou být čerpány pouze na účely, pro které byla rezervy tvořena.

3.2.3.1 Příklady tvorby rezervy na opravy hmotného majetku

Příklad č.1

Podle odhadu bude nutné nejpozději za 6 let provést opravu střešiny (jedná se o budovu zařazenou v obchodním majetku podnikatele). Stavební firma provedla rozpočet ve výši 3000000 Kč. Rezerva bude tvořena 5 let. Výpočet výše rezervy pro jednotlivá zdaňovací období:

$$3000000/5=600000 \text{ Kč}$$

Ve 4. roce stavební firma, která provedla rozpočet, zanikla a jiná stavební firma, které byla zakázka zadána, provedla rozpočet na částku 3400000 Kč.

Při výpočtu rezervy na opravu pro zbývajících období je tedy třeba vycházet z aktualizovaného odhadu:

$$3400000/5=680000 \text{ Kč}$$

Celková výše rezerv dle rozpočtu 3000000 Kč

Doba tvorby rezervy 5 let

Plánované čerpání V6.roce

Tab. č.3-1 Tvorba rezervy

Rok	Tvorba rezervy	Změna výše rezervy	MD	D
2009	600000,-		552	451
Převod prostředků na samostatný bankovní účet: 600000,-			221.2	221.1
2010	600000,-		552	451
Převod prostředků na samostatný bankovní účet: 600000,-			221.2	221.1
2011	600000,-		552	451
Převod prostředků na samostatný bankovní účet: 600000,-			221.2	221.1
2012		680000,-	552	451
Převod prostředků na samostatný bankovní účet: 680000,-			221.2	221.1
2013		680000,-	552	451
Převod prostředků na samostatný bankovní účet: 680000,-			221.2	221.1
Celkem		3160000,-		

Tab. č.3-2 Provedení opravy v roce 2014 (6.rok)

Text	Částka	MD	D
FP zaplacení oprav vystřelých odneplátce DPH	3400000,-	511	321
Čerpání rezervy na opravy hmotného majetku	3160000,-	451	552

Úhrada dodavateli			
a) Úhrada faktury závaznéhou čtu	3160000,-	321	221.2
b) Úhrada faktury zběžnéhou čtu	240000,-	321	221.1

Použití účtů:

552 Tvorba záúčtování rezerv podle zvláštních právních předpisů

451 Rezerva podle zvláštních právních předpisů

511 Opravy a udržování

321 Závazky z obchodních vztahů

221.1 Bankovní účty – běžný bankovní účet

221.2 Bankovní účty – vázaný bankovní účet pro tvorbu rezerv

Příklad č.2

Společnost s. r. o., plátce DPH, má v majetku sklad, na který se v roce 2007 rozhodla vytvořit rezervu na opravu střechy. Rozpočítovaná částka činí 3000000,- Kč. Počátek opravy byl naplánován na červenec roku 2009.

Tab. č.3-3 Tvorba rezervy v roce 2007

Č.	Text účtové operace	Částka v Kč	MD	D
1.	Zahájení tvorby rezervy na opravu střechy	1500000,-	552	451

Náklad ve výši 1500000,- Kč je dále nově uznatelným nákladem a v roce 2007 společnost sníží svůj účetní výsledek hospodaření základním zpeněžením.

Tab. č.3-4Tvorbarezervyvroce2008

Č.	Textú četníoperace	ČástkavK č	MD	D
1.	Pokra čovánívetvorb ěrezervynaopravu střechy	1500000,-	552	451

Podnikatelnemá povinnost převést peněžní prostředky na rezervu samostatný účet v bance, jelikož tvorbu rezervy započal ještě před rokem 2009, kdy byla novelou zákona o daních z příjmů tato povinnost zavedena.

Náklad ve výši 1500000,- Kč je daňově uznatelným nákladem a v roce 2008 společnost snížila účetní výsledek hospodaření základním zůstatkem.

Tab. č.3-5Provedeníopravyvroce2009

Č.	Textú četníoperace	ČástkavK č	MD	D
1.	FP–opravastřechy			
a)	Celkem(včetněDPH)	3689000,-		321
b)	Cena bezDPH	3100000,-	511	
c)	DPH19%	589000,-	343	
2.	Rozpuštěnírezervynaopravustřechy	3000000,-	451	552

Výsledkem hospodaření pro rok 2009, pokud nebereme ostatní náklady finanční a DPH, je ztráta ve výši 1000000,- Kč. Tato ztráta je ztrátou účetní daňovou. Rezerva lze čerpat maximálně do výše nákladů na opravu v částce bez DPH.

Použití čty:

552 Tvorba účtů tvorby rezerv podle zvláštních právních předpisů

451 Rezerva podle zvláštních právních předpisů

511 Opravy a udržování

343 Daň z přidané hodnoty

321 Závazky z obchodních vztahů

Tab. č.3-6 Záznam o dopadu na výsledek hospodaření záznam

Text	Rok	Kč	Daňově užitelné náklady	Dopad na VHaZD
Tvorba rezervy	2007	1500000,-	1500000,-	-1500000,-
Tvorba rezervy	2008	1500000,-	1500000,-	-1500000,-
V roce 2009 došlo k provedení plánované opravy střešního krytu.				
Faktura za opravu	2009	3100000,-	3100000,-	-3100000,-
Čerpání rezervy	2009	3000000,-	-3000000,-	3000000,-
Celkem	-	-	3100000,-	-100000,-

Příklad č.3

Podnikatel se v roce 2008 rozhodl pro tvorbu zákonné rezervy na opravu strojírenského zařízení. Od dodavatele si nechal vypracovat odborný rozpočet na opravu v částce 500000,- Kč bez DPH. Podnikatel bude tvořit tuto rezervu 2 roky, počínaje rokem 2008. Započetí opravy je naplánováno na rok 2010. V roce 2010 podnikatel opravu provedl. Faktura byla vystavena na částku 400000,- Kč bez DPH.

Tab. č.3-7Tvorbarezervynaopravustrojníhoza řízení

Číslo	Rok	Kč	MD	D
1	2008	250000,-	552	451
2	2009	250000,-	552	451
	Celkem	500000,-		

Tab. č.3-8Provedeníopravystrojníhoza řízenív roce2010

Číslo	Text	Kč	MD	D
3	Faktura za opravu bez DPH	400000,-	511	321
4	Čerpání rezervy na opravu	400000,-	451	552
5	Zrušení rezervy	100000,-	451	552

Obr. č.3.1Schémaúčtování

451			552		
	250000	-1-	250000		
	250000	-2-	250000		
400000		-4-	400000		
100000		-5-	100000		
321			511		
	400000	-3-	400000		

Použití čty

552 Tvorba záúčtování rezerv podle zvláštních právních předpisů

451 Rezerv podle zvláštních právních předpisů

511 Opravy a udržování

321 Závazky z obchodních vztahů

Podnikatel vytvořil rezervu, která o 100 000,- Kč překročila náklady na opravu stroje a jeho řízení. Tato částka nelze převádět do dalších let, proto musí být záúčtována jako neopodstatněná tvorba rezervy ve prospěch účtu 552. Podnikateli nevzniká povinnost deponovat prostředky navázané účtův bance, protože tvorba rezervy započala v roce 2008, tedy před novelou zákona z roku 2009.

Tab. č. 3-9 Zázornění dopadu na výsledky hospodaření zázkladů

Rok	Daňově uznatelné náklady	Dopad na VHaZD
2008	250 000,-	-250 000,-
2009	250 000,-	-250 000,-
2010	-500 000,- 400 000,-	100 000,-
Celkem	400 000,-	-400 000,-

Příklad č. 4

Společnost Lotus a. s. začala v roce 2006 tvořit rezervu na generální opravu jeřábu zařazeného ve 3. odpisové skupině. Odhad nákladů na opravu činil 250 000,- Kč. Rezerva byla tvořena 2 z daných období. Plánovaný termín opravy byl stanoven na rok 2008. Společnost však v tomto roce vyřadila tento majetek ze svého obchodního majetku. Proto musel být rezervazrušena.

Tab. č.3-10Ú čtovánírezervynaopravuje řábu

Rok	Text	Částka	MD	D
2006	Tvorbarezervynaopravuje řábu	1250000,-	552	451
2007	Tvorbarezervynaopravuje řábu	1250000,-	552	451
2008	Zrušenírezervynaopravuje řábu	2500000,-	451	552

Společnost sice neuskutečnila opravu je řábu, ale v roce 2006 a 2007 si snížila hospodářský výsledek celkem o 2500000,- Kč. V roce 2006 a 2007 činila sazba daně z příjmů právnických osob 24%, zatímco v roce 2008 byla daň z příjmů právnických osob snížena na 21%. I když musela být rezerva zrušena, bylo to pro firmu výhodné z toho důvodu, že hodnotu vytvořené rezervy zdanila 21% daní, tedy o 3% nižší sazbu než v roce 2006 a 2007. „Ušetřila“ tedy 75000,- Kč.

Tento způsob mohl být často zneužívaný k nelegální daňové optimalizaci. A to pouze do roku 2009. Od 1. 1. 2009 vešla v platnost novela zákona č. 2/2009, kterou se mění zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů ve znění pozdějších předpisů. Podnikatelé jsou v souladu s touto novelou povinni deponovat peněžní prostředky určené na rezervu na samostatný účet v bance.

Použití účtů:

451 - Rezerva podle zvláštních právních předpisů

552 - Tvorba a zúčtování rezerv podle zvláštních právních předpisů

3.2.4 Rezerva na pěstební činnost

Dle zákona o rezervách se pěstební činností rozumí obnova lesa a veškeré výchovné činnosti prováděné v porostech do 40 let jejich věku, ochrana lesa a opatření k obnově porostů nevhodnou nebo náhradní dřevinou s kladbou.

Rezerva na pěstební činnost, která je nákladem na dosažení, zajištění a udržení příjmů, mohou v období, za které se podává daňové přiznání, vytvářet poplatníci daně z příjmů, kteří jsou povinni podle zvláštního zákona, tj. zákon č. 289/1995 Sb. o lesích, ve znění pozdějších předpisů, provádět obnovu, ochranu a výchovu lesních porostů.

Rezerva na pěstební činnost se vytváří podle výše vytvořeného objemu dřevní hmoty v m³. Výši této rezervy stanoví sám poplatník v rozpočtu nákladů na pěstební činnost. Rezerva se čerpá při realizaci prací pěstební činnosti, a pokud tyto práce jsou realizovány v rozpočtovaném objemu, rezerva se zruší.⁸

3.2.5 Ostatní zákonné rezervy

3.2.5.1 Rezerva na odbahnění rybníka

Odbahnění rybníka se rozumí odstranění nánosů ze dna rybníka z působených erozí okolních pozemků. Tuto rezervu lze tvořit maximálně 10 po sobě jdoucích zdaňovacích období. Peněžní prostředky ve výši rezervy se ukládají na samostatný účet v bance se sídlem v České republice.

3.2.5.2 Rezerva finančních prostředků na sanaci pozemků dotčených těžbou a rezerva na vypořádání důlních škod

Tuto rezervu je povinnost ukládat při peněžních prostředcích na samostatný účet v bance se sídlem na území České republiky nebo EU. Tyto prostředky nesmí být předmětem ručení nebo konkurzu vedeného na majetek poplatníka.

3.3 Ostatní (účetní) rezervy

Účetní rezervy jsou prvotně definovány v zákoně o účetnictví (zákon č. 563/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů) a dále upraveny v Postupech účtování pro podnikatele. Z ustanovení zákona o účetnictví lze nepřímo odvodit, že tvorba a použití

⁸ Autorský kolektiv. *Abeceda účetnictví pro podnikatele* 2009. 7. vyd. Praha: ANAG, 2009. 455 s. ISBN 978-80-7263-522-1.

rezerv je nedílným prvkem řádně vedeného účetnictví. Jejich tvorba však není daňově uznatelným nákladem.

O ostatních rezervách účtuje účetní jednotka v souladu se zásadou opatrnosti dle § 25 odst. 3 zákona o účetnictví. Účtuje tak v případě, že očekává velký jednorázový výdaj, který by mohl nepříznivě ovlivnit výsledek hospodaření.

Účetní rezervy se vytvářejí na rizika a ztráty z podnikání, v případě, že jsou účetní jednotce budoucí rizika a ztráty známy, na základě současných skutečností.

Účtování o rezervách by mělo být zakotveno ve vnitřní účetní směšnici. Ta upravuje jejich obsahové vymezení, okamžik jejich tvorby, čerpání, či zrušení. Dále stanovuje podobu dokumentace o rezervách, pro jejich řádné doložení, postupy při inventarizaci, při které se zkoumá jejich výše a podstatnost.

Rezervy podle zákona o účetnictví se rozumí:

- rezerva na garanční opravy
- rezerva na rizika a ztráty,
- rezerva na daň z příjmů
- rezerva na důchody a podobné závazky,
- rezerva na restrukturalizaci.

Zásady pro účtování ostatních rezerv jsou upraveny v Postupech účtování pro podnikatele. Pro jejich účtování využíváme účty 453 a 459.

3.3.1 Rezerva na garanční opravy

„Účetní jednotka, která např. prodává zboží se záruční lhůtou, vytváří rezervu na náklady spojené se záručními opravami. Výše rezervy je obvykle stanovena procentem

zobratu na základě zkušenosti s objemem záručních oprav v předchozích účetních obdobích. Rezerva se čerpá v účetním období, ve kterém nabíhají náklady na záruční opravy, případně se rozpouští, jestliže objem záručních oprav nebyl takový, jaký byl předpoklad.“⁹

3.3.1.1 Příklad na rezervu na garanční opravy

Příklad č.1

Firma Alfa, a.s. se zabývá prodejem zboží (mikrovlnné trouby) stříletou záruční lhůtou. V okamžiku jeho prodeje dochází ke zvýšení výnosů firmy, dosahuje tedy zisku, ze kterého zároveň tvoří rezervu na garanční opravy. Tvorba této rezervy je daňově neuznatelným nákladem, který firmě snižuje pouze účetní zisk.

Z toho vyplývá, že zisk, který je určen k rozdělení, se sníží o částku, kterou bude nutno v budoucnu vynaložit na garanční opravy, z kterých Alfa, a.s. nepoplyne žádná odpověď vynosy.

V průběhu záruční lhůty budou firmě nabíhat náklady spojené se záručními opravami, které jsou daňově neuznatelné. Patří sem například spotřeba materiálu, mzdové náklady, dopravné apod. K těmto nákladům však není náhrada v tržbách a firma na ně nemůže vystavit fakturu zákazníkovi.

Tvoří na ně tedy rezervu, kterou bude čerpat. To se ukáže jako zvyšování výnosů. Ne projeví se to však v ZD, pouze v účetním zisku firmy.

Alfa, a.s. účtuje zásobách způsobem B.

⁹ MÜLLEROVÁ, L., VAN ČUROVÁ, A. Daně v účetnictví podnikatelů. 1. vyd. Praha: Aspi, a.s., 2006. 280 s. ISBN 80-7357-163-3. Strana 178

Tab. č.3-111.rok

Č.	Text	Částka	MD	D
1.	Nakup zboží(mikrovlnné trouby)	60000,-	504	321
2.	Tržba z prodeje zboží	115000,-	311	604
3.	Tvorba rezervy na záruční opravy	10000,-	554	459

Pokud nebereme v úvahu ostatní firemní náklady a DPH, je daňový VH zisk 55000,- Kč.

$$115000 - 60000 = 55000,-$$

Účetní zisk je však nižší než daňový o částku tvorby rezervy. Rovná se tedy částce 45000,- Kč.

$$55000 - 10000 = 45000,-$$

Tab. č.3-122.rok

Č.	Text	Částka	MD	D
1.	Spotřeba materiálu spojená s garancí opravou	3000,-	501	112
2.	Mzdy pracovníků	2500,-	521	331
3.	Čerpání rezervy na garancí opravu	5500,-	459	559

Počáteční stav účtu 459 – Ostatní rezervy byl 10000,- Kč.

Náklady spojené s garancí opravou jsou daňově uznatelné. Čerpání rezervy však neovlivňuje ZD. Z toho vyplývá, že firma vykazuje daňovou ztrátu 5500,- Kč.

Porovnáme-li však účetní náklady a výnosy dosahuje firma nulového účetního zisku.

Předpokládejme, že ve 3. roce firma neměla žádný náklad spojený se záručními opravami. Z ústatek rezervy na účtu 459 musí být tedy rozpuštěn.

Tab. č.3-133.rok

Č.	Text	Částka	MD	D
1.	Rozpuštěníbytkurezervy	4500,-	459	554

Tím došlo ke snížení účetních nákladů a zároveň zvýšení účetního zisku. Ten činí 4500,- Kč.

Tab. č.3-14Hodnocení tvorby rezervy jednotlivých letů

Rok	Daňové			Účetní		
	Náklady	Výnosy	Zisk	Náklady	Výnosy	Zisk
1.	60000,-	115000,-	55000,-	70000,-	115000,-	45000,-
2.	5500,-	0	-5500,-	5500,-	5500,-	0
3.	0	0	0	0	4500,-	4500,-
Σ	65500,-	115000,-	49500,-	75500,-	125000,-	49500,-

Jak si lze povšimnout, v delším časovém období dochází mezi daňovým a účetním VH k vyrovnání.

Použitá čísla:

- 112 - Materiální náklady
- 311 - Pohledávky z obchodních vztahů
- 321 - Závazky z obchodních vztahů
- 331 - Zaměstnanci
- 459 - Ostatní rezervy
- 501 - Spotřeba materiálu
- 504 - Prodané zboží

- 521 -Mzdové náklady
- 554 -Tvorba záloh a účtování ostatních rezerv
- 604 -Tržby z zboží

3.3.2 Rezerva na rizika a ztráty

„Účetní jednotky vytvářejí rezervy na rizika a ztráty v okamžiku, kdy jsou jim budoucí rizika nebo ztráty podnikání známy a zřejmě jsou časných skutečností, podle jednotlivých případů, kde je tato rizika a ztráty možno očekávat.

Tyto účetní rezervy na rizika a ztráty nejsou detailně upraveny žádným závazným účetním předpisem, ale odvíjejí se z odhadu, zkušenosti minulých let, empirických a statistických šetření.“¹⁰

3.3.3 Rezerva na daň z příjmů

„Tvoří účetní jednotky, u nichž okamžik uzavření účetního období a sestavení účetní závěrky předchází okamžiku sestavení daňového přiznání. Tvorba (a účtování této rezervy) v účtové skupině 59 souvisí s vykazováním této nákladové položky ve výkazu zisků a ztrát v části, kde se vyazuje daň z příjmů. Vykazování předpokládané výše daně ze zisku je nezbytné proto, aby ve výkazu zisků a ztrát byl vykázan také disponibilní zisk po zdanění (i když v předpokládané výši). V následujícím účetním období se rezerva rozpustí a účtuje skutečně zjištěná daňová povinnost podle daňového přiznání. Čím přesněji byla odhadnuta výše daně, tím méně je zkresleno následující účetní období.“¹¹

¹⁰ Autorský kolektiv. *Účetnictví podnikatelů 2009*. 1. vyd. Praha: Aspi, a.s., 2009. 634 s. ISBN 978-80-7357-419-2. Strana 361

¹¹ MÜLLEROVÁ, L., VAN ČUROVÁ, A. *Daně v účetnictví podnikatelů*. 1. vyd. Praha: Aspi, a.s., 2006. 280 s. ISBN 80-7357-163-3. Strana 178

3.3.4 Rezerva na důchody a jiné závazky

„Tato rezerva se vykazuje, pokud účetní jednotka vytváří rezervu na základě povinnosti vyplácet zaměstnancům důchody nebo podobné požitky uložené jí smlouvou nebo právním předpisem (např. zavedení prvků důchodového spoření zaměstnavateli pro svoje zaměstnance).“¹²

3.3.5 Rezerva na restrukturalizaci

„Rezerva na restrukturalizaci lze tvořit a čerpat pouze na přímé náklady, nezbytně nutné k uskutečnění programu restrukturalizace, které nesouvisí s pokračujícími aktivitami účetní jednotky.

Restrukturalizací se rozumí program, kterým se významně mění předmět činnosti účetní jednotky nebo způsob, jakým je činnost účetní jednotky prováděna.

Restrukturalizace může zahrnovat zejména přemístění podnikatelských aktivit do jiné oblasti, případně uzavření provozu a utlumení nebo ukončení podnikatelských aktivit dále utlumení nebo ukončení částí podnikatelských aktivit.“¹³

Závěr:

V části rezervy účetního a daňového hlediska jsem se zaměřila na vysvětlení postupu účtování o rezervách, dále pak na rozdělení rezerv na zákonné a ostatní (účetní). Ke kolika rezervám jsem poskytla názorné příklady, ve kterých je zobrazeno jejich správné účtování.

¹² Autorský kolektiv. *Účetnictví podnikatelů 2009*. 1. vyd. Praha: Aspi, a.s., 2009. 634 s. ISBN 978-80-7357-419-2. Strana 363

¹³ Autorský kolektiv. *Abeceda účetnictví pro podnikatele 2009*. 7. vyd. Praha: ANAG, 2009. 455 s. ISBN 978-80-7263-522-1. Strana 320

4 Účetní a daňové dopady rezerv v praxi

Ve společnosti ZZN Pomoraví a. s. a jejích dceřiných společnostech jsem měla možnost seznámit se s používáním zákonných a účetních rezerv v praxi. Ve všech dceřiných společnostech byly rezervy v roce 2009 vyčerpany a nové již nebyly vytvořeny. Dle mého názoru ve spojitosti s novelou č. 2/2009, kterou se mění zákon č. 586/1992 o daních z příjmů, která ukládá povinnost deponovat peněžní prostředky na samostatný bankovní účet a současně s problémem celosvětové hospodářské krize, kdy se společnost nerady vzdávají disponibilních peněžních prostředků.

4.1 ZZN Pomoraví a. s.

Společnost ZZN Pomoraví a. s. se zabývá nákupem, skladováním, úpravou a obchodem s rostlinnými produkty (obiloviny, luštěniny, olejniny), dále prodejem kompletních a doplňkových krmiv pro všechny kategorie hospodářských zvířat, také obchodem s pesticidy a průmyslovými hnojivy, prodejem osiv a pohonných hmot a komplexním odborným a poradenským servisem. Je matkou společností ZEMOS a. s., Agro Vnorovy a. s., Podchýbší Ježov a. s. a do roku 2010 také společností Agro Rozsochya a. s..

Společnost začala tvořit v roce 2007 zákonnou rezervu na opravu dálnice sice ve Strážnici. Tentomajetek podle zákona č. 586/1992 Sb. zařazen ve 3. odpisové skupině. Výše předběžného rozpočtu na rezervu byla stanovena na 6000000,- Kč. Společnost se rozhodla tvořit rezervu ve dvou zdanovacích obdobích a to vždy ve výši 50% z celkové ceny rozpočtu. Plánovaný termín provedení opravy je v roce 2009 a to v 1. a 2. čtvrtletí tohoto roku.

$$6000000/2=3000000,-\text{Kč}$$

Tab. č. 4-1 Účtování zákonné rezervy na opravu dálnice sice ve Strážnici

Rok	Účetní případ	Částka	MD	D
2007	Tvorba rezervy na opravu	3000000,-	552	451

2008	Tvorbarezervynaopravu	3000000,-	552	451
2009	Čerpánírezervynaopravu	6000000,-	451	552

Skutečné náklady na opravu dopravních cest na síle ve Strážnici byl vyčísleny na částku 7643130,- Kč. Předběžný rozpočet 6000000,- Kč byl tedy překročen o 1643130,- Kč. Proto mohla být rezerva vytvořená na tuto opravu, v souladu se zákonem č.593/1992 Sb. o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů, vyčerpana do vytvořené výše. Firmanem byla povinnost deponovat peněžní prostředky na samostatný účet v bance, proto že stavbou rezervy zapsalapředrokem 2009.

Tab. č.4-2 Dopady na výsledek hospodaření základu daně

Rok	Daňově uznatelné náklady	Dopad na VHaZD
2007	3000000,-	-3000000,-
2008	3000000,-	-3000000,-
2009	7643130,- -6000000,-	-1643130,-
Celkem	7643130,-	-7643130,-

Dále podle čnosti v roce 2007 započal stavbou rezervy na opravu skladu kapalných hnojiv v Podivíně. Předpokládáná výše rozpočtu byla 5500000,- Kč. ZZN Pomoraví a.s. tvořila rezervu podléžda novací období – tedy v roce 2007 a 2008 a to vždy v hodnotě 50% z celkového rozpočtu. Plánovaný termín opravy byl v roce 2009.

$$5500000/2=2750000,-\text{Kč.}$$

Tab. č.4-3 Tvorba rezervy na opravu skladu kapalných hnojiv v Podivíně

Rok	Účetní období	Částka	MD	D
2007	Tvorba rezervy na opravu	2750000,-	552	451
2008	Tvorba rezervy na opravu ve 2. roce	2750000,-	552	451

Oprava byla v roce 2009 provedena a její celková cena činila 4954912,- Kč bez DPH. Společnost tedy mohla čerpat rezervu nejvýše částce 4954912,- Kč.

Tab. č.4-4 Čerpání a zrušení zbytku rezervy na opravu skladu kapalných hnojiv v Podivíně

Rok	Účetní období	Částka	MD	D
2009	Čerpání rezervy	4954912,-	451	552
2009	Zrušení zůstatku rezervy	545088,-	451	552

Protože společnost nemusela deponovat peněžní prostředky ve vyšší rezervě samostatný účet v bance, protože se její tvorbou začala již v roce 2009, kdy byla tato povinnost uložena. Mělavšak povinnost zrušit nevyčerpanou část rezervy ve prospěch nákladů v souladu se zákonem o rezervách.

Nákladu kapalných hnojiv v Podivíně společnost v letech 2007 a 2008 ještě dala rezervu na opravu jeho statiky. Rozpočet na tuto opravu byl vyčíslen na 15000000,- Kč. Společnost se rozhodla rozdělit tvorbu rezervy do dvou daňových období.

$$15000000 / 2 = 7500000,- \text{ Kč}$$

Tab. č.4-5 Účtování rezervy na opravu statiky skladu kapalných hnojiv v Podivíně

Rok	Účetní období	Částka	MD	D
2007	Tvorba rezervy	7500000,-	552	451

2008	Tvorbarezervy	7500000,-	552	451
2009	Čerpánírezervy	15000000,-	451	552

Jelikož byla cena opravy provedené v roce 2009 rovna naplánovanému rozpočtu, mohla být rezervy čerpány do výše 15 000 000,-. Společnost postupovala v souladu se zákonem č. 593/1992 Sb. o rezervách pro zjištění základů daně z příjmů.

Použití účtů:

451 - Rezerva podle zvláštních právních předpisů

552 - Tvorba účtů rezerv podle zvláštních právních předpisů

4.2 ZEMOS a. s.

Společnost ZEMOS a. s. je dceřinou společností ZZN Pomoraví a. s.. Zajišťuje zemědělskou výrobu, zpracování vlastních i nakupovaných zemědělských surovin, silniční motorovou dopravu osobní i nákladní, opravy silničních vozidel, karoserií a pracovních strojů, hostinskou činnost, provádění staveb, jejich změny a odstranění, velkoobchod, specializovaný maloobchod, ubytovací služby, provozování čerpacích stanic a dále zajišťuje činnost podnikatelských, finančních, organizačních a ekonomických poradců.

V roce 2006 společnost naplánovala opravu komunikace v areálu střediska Nosislav. Započala stvořením zákonné rezervy na opravu tohoto majetku. Předběžný rozpočet byl vyčíslen na 929 490,- Kč. Rezerva byla tvořena rovnoměrně 3 zdaňovací období. Termín opravy je v roce 2009.

$$929490/3=309830,-\text{Kč}$$

Tab. č.4-6Účtovánízákonnérezervynaopravukomunikacevareálustřediska
Nosislav

Rok	Účetnípřípad	Částka	MD	D
2006	Tvorbarezervynaopravu	309830,-	552	451
2007	Tvorbarezervynaopravu	309830,-	552	451
2008	Tvorbarezervynaopravu	309830,-	552	451
2009	Čerpánírezervyvpplněvýši	929490,-	451	552

Oprava byla provedena v roce 2009. Skutečná její cena se rovnala částce zplánovaného rozpočtu. Společnost tedy mohla vyčerpat celou částku rezervy 929490,- Kč. Dle mého názoru společnost postupovala v souladu se zákonem o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů č.593/1992Sb.

Dále společnost v roce 2007 vytvořila rezervu na generální opravu Tatry S3 BVA 78 – 26. Cena rozpočtu byla vyčíslena na částku 950000,- Kč. Rezerva bude tvořena v letech 2007, 2008 a 2009. V roce 2010 bude oprava provedena.

$$950000/3=316666,-\text{Kč} \quad \text{bylo zaokrouhleno na } 316600,-\text{Kč}$$

Tab. č.4-7TvorbazákonnérezervynaopravuTatryS3BVA78–26

Rok	Účetnípřípad	Částka	MD	D
2007	TvorbarezervynaopravuTatry	316600,-	552	451

Oprava však byla provedena předčasně v roce 2008. Dle zákona o rezervách, však musí být rezerva tvořena minimálně 2 zdaňovací období. Proto musela být rozpuštěna do výnosů v plně výši.

Tab. č.4-8 Zrušení zákonné rezervy na opravu Tetry S3BV A78-26

Rok	Účetní řípad	Částka	MD	D
2008	Zrušení rezervy na opravu Tetry	316600,-	451	552

I zde společnost dle mého názoru postupovala v souladu s platnými předpisy, protože jak stanoví zákon o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů, rezervy musí být zrušeny ve zdaňovacím období, ve kterém pominou důvody pro její tvorbu. A to je v tomto případě dodrženo.

V roce 2007 společnost dále vytvořila rezervu na generální opravu Tetry CAS 1B40675. Plánovaný odhad nákladů byl 1050000,- Kč. Oprava byla naplánována na rok 2009.

$$1050000/2=525000,-\text{Kč}$$

Tab. č.4-9 Tvorba rezervy na opravu Tetry CAS 1B40675

Rok	Účetní řípad	Částka	MD	D
2007	Tvorba rezervy na opravu Tetry	525000,-	552	451

V roce 2008 byla celá výše vytvořené rezervy rozpuštěna do výnosů z důvodu totálního opotřebení a vyřazení Tetry CAS 1B40675 z stavu hmotného majetku.

Tab. č.4-10 Zrušení rezervy na opravu Tetry CAS 1B40675

Rok	Účetní řípad	Částka	MD	D
2008	Zrušení rezervy na opravu Tetry	525000,-	451	552

Dle zásady, ve které je stanoveno, že rezerva musí být zrušena ve prospěch nákladů v období, ve kterém pominou důvody pro její tvorbu, společnost postupovala správně. V roce 2007 si však snížila VHo 525000,- Kč čtvorbou rezervy. V tomto roce činila sazba daně z příjmů právnických osob 24%. V roce 2008, kdy z objektivních

důvodů rezervu musela rozpustit, byla sazba daně 21%. Společnost tedy „ušetřila“ 15750,-Kč.

Použití účtů:

451 - Rezerva podle zvláštních právních předpisů

552 - Tvorba účtů rezerv podle zvláštních právních předpisů

4.3 Agro Vnorovy a. s.

Společnost Agro Vnorovy a. s. je dceřinou společností ZZN Pomoraví a. s.. Zabývá se zemědělstvím v čteně prodeje nezpracovaných zemědělských produktů za účelem jejich zpracování, případně jejich dalšího prodeje.

V roce 2006 započala společnost tvorbou zákonné rezervy na opravu stáje pro dojnice. Odhad nákladů na opravu byl 1 301 150,11 Kč, rezerva byla tvořena ve výši 1 300 000,- Kč do 2. zdaňovacího období.

$$1300000/2=650000,-\text{Kč}$$

Tab. č. 4-11 Účtování rezerv na opravu stáje pro dojnice

Rok	Účetní případ	Částka	MD	D
2006	Tvorba rezerv na opravu	650000,-	552	451
2007	Tvorba rezerv na opravu	650000,-	552	451
2008	Čerpání vytvořené rezervy	1300000,-	451	552

Z mého pohledu společnost postupovala správně dle zákona č. 593/1992 Sb. o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů. Společnost tvořila zákonnou rezervu na opravu stáje pro dojnice do 2. zdaňovacího období, rok 2006 a 2007. V roce 2008 byla oprava skutečně provedena a společnost naničerpala rezervu ve výši 1 300 000,- Kč.

Použití čty:

451 -Rezervypodlezvláštýchprávních ředpisů

552 -Tvorbaazů čtovánírezervypodlezvláštýchprávních ředpisů

4.4 Podchříbí Ježov a. s.

Společnost Podch říbí Ježov a. s. je dce řinou společností ZZN Pomoraví a. s.. Zabývá se zemědělskou výrobou, výrobou krmných směsí a komponentů, výrobou a opravami zemědělských strojů, opravami motorových vozidel, silniční motorovou dopravou,hostinskou činností,ubytovacímislužbamiatakékoupíaprodej emzboží.

V roce 2007 začala společnost s tvorbou rezervy na ztráty spojené s chovem kůňů a užitkem živé číšní výroby ztráty spojené s rostlinnou výrobou.

Po zhodnocení situace podniku auditorem, byla na jeřhonávrh tvo řenarezervave ztrátové rostlinné výrob ě ve výši 22% zhodnoty ú čtu 121 – Nedokon čená výroba a živé číšní výroby, která byla také pro společnost ztrátová, ve výši 24% zhodnoty ú čtu 124 – Mladá a ostatní zví řata a jejich skupiny.

Rok 2007:

Rezerva na ztráty živé číšní výroby = $4056471,20 \times 0,24 = 973553,-$ Kč

Rezerva na ztráty rostlinné výroby = $3954158,72 \times 0,22 = 869914,92$ Kč

Tab. č. 4-12 Ú čtování ú četných rezerv na ztráty v roce 2007

Rok	Účetní p řípad	Částka	MD	D
2007	Tvorba rezervy na ztráty	1843467,92	554	
	a) rostlinná výroba	869914,-		459.1
	b) živo číšná výroba	973553,-		459.2

Rok 2008:

Rezerva na ztráty živočišné výroby = $565719,30 \times 0,24 = 135772,63$ Kč

Rezerva na ztráty rostlinné výroby = $7220152,29 \times 0,22 = 1588433,5$ Kč

V roce 2008, kdy společnost vznikly nižší ztráty, než v roce 2007 byla snížena celková částka rezervy o 119260,87 Kč oproti roku 2007. Muselo k tomu dojít z toho důvodu, že rezervy se nesmí vytvářet na neidentifikovatelné případy, například na obecná podnikatelská rizika, tvorba rezerv se musí vztahovat na současné, známé skutečnosti, které již nastaly nebo které lze očekávat. Je tedy třeba upravit stav účtu 554, který bude snížen o hodnotu 119260,87 Kč.

Tab. č. 4-13 Účetování četných rezerv na ztráty v roce 2008

Rok	Účetní případ	Částka	MD	D
2008	Tvorba rezerv na ztráty	-119260,87	554	
	a) rostlinná výroba	718519,50		459.1
	b) živočišná výroba	-837780,37		459.2

Nakonec v roce 2008 byla na účtu 554 konečný stav 1724206,13 Kč. V roce 2009 se společnost rozhodla rezervy z objektivních důvodů rozpustit. V rostlinné výrobě společnost sjednala pojištění ztrát a živočišná výroba byla od roku 2009 pronajata jinému podnikateli.

Tab. č. 4-14 Zrušení četných rezerv na ztráty v roce 2009

Rok	Účetní případ	Částka	MD	D
2009	Zrušení rezerv na ztráty	1724206,13		554
	a) rostlinná výroba	1588433,50	459.1	
	b) živočišná výroba	135772,63	459.2	

Z mého pohledu Společnost Podchříbí Ježov a. s. postupovala správně dle zákona č. 563/1991 Sb. o účetnictví v souladu se zásadou opatrnosti. Tvorba účtených rezerv není povinná a je upravena především vnitřní účetní směrnici podnikatele.

Společnost však použila k účtování účtených rezerv účten 451 – Rezervy podle zvláštních právních předpisů, který vymezila pro ostatní rezervy pouze analytické. Podnikatel si sice může v účtové skupině zvolit samostatně syntetické účteny. Dle mého názoru, je však v účtové skupině 45 dostatek prostoru pro volbu rozdílných účtenů pro zákonné a ostatní rezervy. Myslím si, že je vhodnější použít pro účtování účtených rezerv účten 459 – Ostatní rezervy.

Použití účten:

554 - Tvorba účten účtování ostatních rezerv

459.1 - Tvorba účten účtených rezerv v rostlinné výrobě

459.2 - Tvorba účten účtených rezerv v živočišné výrobě

4.5 Agro Rozsochy a. s.

Společnost Agro Rozsochy a. s. byla do roku 2010 dceřinou společností firmy ZZN Pomoraví a. s..

Zabývá se zemědělskou výrobou, obchodní činností, organizačním a finančním poradenstvím, mechanizovanými polními pracemi, živočišnou výrobou, pronájmem nemovitostí, včelí, požární ochranou, nakládáním s nebezpečnými odpady a provozováním čerpací stanice.

Společnost začala v roce 2006 tvořit zákonnou rezervu na opravu kolny a ocelokolny na slámu v Rozsochách. Jedná se o opravu střechy a podlahy. Majetek je zařazen do 5. odpisové skupiny a celkové náklady na opravu byly odhadnuty na 20 000 000,- Kč, z toho náklady na opravu kolny činí 8 000 000,- Kč a ocelokolny 12 000 000,- Kč. Plánovaný termín opravy je od srpna do listopadu roku 2008.

800000/2=400000,-K č

1200000/2=600000,-K č

Tab. č.4-15Ú čtovánízákonnérezervynaopravukolnyaocelokolny naslámuv Rozsochách

Rok	Účetnípřípad	Částka	MD	D
2006	Tvorbarezervy a)kolnanaslámu	400000,-	552	451
	b)ocelokolnanaslámu	600000,-	552	451
2007	Tvorbarezervy a)kolnanaslámu	400000,-	552	451
	b)ocelokolnanaslámu	600000,-	552	451
2008	Celkovácénaopravydlerozpočtu skutečnýchnákladů	3545857,-		
2008	Čerpánírezervy a)kolnanaslámu	800000,-	451	552
	b)ocelokolnanaslámu	1200000,-	451	552

Společnost postupovala dle zákona o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů č. 593/1992 Sb. Tvořila souběžně 2 rezervy na opravu kolny a ocelokolny v Rozsochách. Skutečné celkové náklady na opravu činily 3545857,-Kč. Překročily tedy plánovaný rozpočet na opravu o 1545857,-Kč. Společnost tedy vyčerpala rezervu maximálně do výše 2000000,-Kč.

Dále společnost tvořila od roku 2006 zákonnou rezervu na opravu topení a podlahy v dílně v Rozsochách. Majetek je zařazen do 5. odpisové skupiny a celkové náklady na opravu byly odhadnuty na 2500000,-Kč. Plánovaný termín pro provedení opravy byl v září roku 2008.

$$2500000/2=1250000,-K \quad \checkmark$$

Tab. č.4-16Účtovánízákonnérezervynaopravutopeníapodlahyv dílněRozsochy

Rok	Účetnípřípad	Částka	MD	D
2006	Tvorbarezervynaopravy	1250000,-	552	451
2007	Tvorbarezervynaopravy	1250000,-	552	451
2008	Celkovácenaopravydlerozpočtu skutečnýchnákladů	2473667,-		
2008	Čerpánírezervyvevyššínákladůna opravu	2473667,-	451	552
2008	Zrušenínevýčerpanéčástirezervy	26333,-	451	552

Izdespolečnostpostupovalavsouladusezákonemč.593/1992Sb.orezervách pro zjištění základu daně z příjmů. Rezervu tvořila dvě zdaňovací období a celková výše rezervy byla 2500000,- Kč. V roce 2008 byla oprava skutečně provedena a její celkové náklady činily 2473667,- Kč. Agro Rozsochy a. s. tedy čerpala rezervu maximálně do výše skutečných nákladů na opravu. Zůstatková cena 26333,- Kč musela být zrušena. Dle mého názoru společnost postupovala správně.

Použití účtů:

451 - Rezerva podle zvláštních právních předpisů

552 - Tvorba a zúčtování rezerv podle zvláštních právních předpisů

Závěr:

Tato, poslední kapitola mé osnovy zobrazuje účtování rezerv, jak účtují tak daňových, v účetní podniku podnikatelských subjektech. Jedná se o společnosti ZZN Pomoraví a. s., ZEMOS a. s., Agro Vnorovy a. s., Pošumí a. s. a v poslední řadě Agro Rozsochy a. s.. U každé společnosti jsem uvedl několik příkladů tvorby a

zúčtování rezerv a řízení hodnocení postup společnosti z pohledu měho a z pohledu
platných právních předpisů.

5 Závěr

Cílem mé práce bylo podat podrobný pohled na problematiku rezerv, na jejich účtování, tvorbu a jejich využití v praxi z hlediska vybraných podnikatelských subjektů.

Rezervy jsou nedílnou součástí řádně vedeného účetnictví. Slouží nám k zrealizování výsledku hospodaření účetní jednotky. Ta má povinnost vést řádné a průkazné účetnictví a tohodocíli mimo jiné tvorbu rezerv.

Rezervy jsou vedeny v účetnictví jako dlouhodobé cizí zdroje, protože vznikají v nákladech na straně MD. Z ekonomického hlediska jsou rezervy dlouhodobým kapitálem.

Rezervy lze vytvářet ke všem druhům nákladů, které vzniknou v budoucnosti, ale jejich vznik je závislý na hospodářských operacích v předchozích obdobích.

Pouze některé rezervy nám snižují základ daně z příjmů. Tyto rezervy jsou uvedeny v zákoně č. 593/1992 Sb. o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů.

Je však důležité, aby účetní jednotka vytvářela nejen rezervy zákonné, které ovlivňují základ daně z příjmů, ale také rezervy ostatní (účetní), které nesnižují základ daně z příjmů, ale ovlivňují účetní výsledek hospodaření společnosti. Tyto rezervy je velká spousta a záleží pouze na účetní jednotce, které z nich bude tvořit. Účetní jednotka však musí mít jejich tvorbu a používání řádně zakotvenu ve vnitřní účetní směrnici, aby nemohlo dojít ke zneužití rezerv k manipulaci s výsledkem hospodaření.

V České republice je daleko přesněji vymezena tvorba a účtování rezerv daňových a rezervám účetním není věnována tolik pozornost. Mezi daňovými a účetními předpisy však existuje mnohorozdíl.

V souladu s požadavky zákona o účetnictví na zjišťování účetního výsledku hospodaření, by mělo být dle mého názoru více rezerv, které snižují základ daně

zpříjmů tj. zákonných rezerv. Např. rezervy na výdaje spojené s garančními opravami výrobků, na které je poskytována záruka.

Seznam použité literatury

A. Knihy

- Autorský kolektiv. *Účetnictví podnikatelů 2009*. 1.vyd. Praha: Aspi, a.s., 2009. 634 s. ISBN 978-80-7357-419-2.
- FIŠEROVÁ, E. kol. *Abeceda účetnictví pro podnikatele 2009*. 7.vyd. Praha: ANAG, 2009. 455 s. ISBN 978-80-7263-522-1.
- Kolektiv autorů. *Podvojný účetnictví 2008: komplexní průvodce s předpisy*. 8.vyd. Praha: Grada, 2008. 572 s. ISBN 978-80-247-257 3-4.
- KOVANICOVÁ, D. *Abeceda účetních znalostí pro každého*. 16.vyd. Praha: Polygon, 2006. 418 s. ISBN 80-7273-130-0.
- MÜLLEROVÁ, L., VAN ČUROVÁ, A. *Daně v účetnictví podnikatelů*. 1.vyd. Praha: Aspi, a.s., 2006. 280 s. ISBN 80-7357-163-3.

B. Tištěná periodika

- BĚLKOVÁ, J. Letní změny daňových předpisů. *Účetnictví v praxi*. 2009, roč. 13, č. 10, ISSN 1211-7307.
- ADAMEČKOVÁ, Š., FOTROVÁ, D., ORLOVÁ, P. Jak se řídit daňmi. *Ekonom*. 2008, ro. č. 52, č. 49, ISSN 1210-0714.
- LAPÁČKOVÁ, L. Rychlé pohledy (14) Zákonné rezervy. *Účetnictví*. 2009, roč. 57, č. 8, ISSN 0139-5661.
- LINDENAKLADATELSTVÍ S.R.O. Výsledky hospodaření, daňové a nové náklady. *DHK Daňová Hospodářská Kartotéka*. 2009, ro. č. 17, č. 17. ISSN 1210-6739
- SVOBODA, J. Novely zákona o rezervách 2009. *Finanční, daňová a účetní bulletin, Informační poradenský věstník pro manažery, podnikatele, daňové poradce, auditory a širokou veřejnost daňových poplatníků a účetních*. 2009, ro. č. 17, č. 4, ISSN 1210-5570.
- PORADCE, s.r.o. Příloha k účetní závěrce. *Daně, účetnictví. Vzory a případy*. 2009, č. 12. ISSN 1213-9270
- SÚKENÍKOVÁ, A. Daň z příjmů podle novely z r. 2009. *1000 řešení*. 2009, č. 2, ISSN 1212-4710.

C. Právní předpisy

- ČÚS č.004–Rezervy
- Účtováosnovaapostupyú čtovánípropodnikatele
- Zákon č.563/1991Sb.,oú četnictví
- Zákon č.586/1992Sb.,odaníchzp říjmů
- Zákon č.593/1992Sb.,orezerváchprozjist ěnízákladudan ězp říjmů

D. Internetové články

- KORÍNEK,M. *Rezervynaopravuhmotnéhomajetkupo1.1.2009.* [online] 2009,[cit.2010-03-17].Dostupnýzwww:
[http://www.ucetnikavarna.cz/up/cs/archiv/dokument/&doc=d4943v6943p1&search_query=*\\$type%3D12&search_results_page=3](http://www.ucetnikavarna.cz/up/cs/archiv/dokument/&doc=d4943v6943p1&search_query=*$type%3D12&search_results_page=3).
- STRAKOŠOVÁ,P. *Účtováníoreklamaci.* [online]2009,[cit.2010-03-25].
DostupnýzWWW: <http://www.du.cz/?highlighttext=rezervy&cid=227495>.

Seznam zkratek

ČR	Česká republika
EU	Evropská unie
VH	Výsledek hospodaření
MD	MÁDÁTI–stranaů čtu
D	DAL–stranaů čtu
ZD	Základ daně
DPH	Daň z přidané hodnoty

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že:

- jsem byla seznámena tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školního představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB–TUO) má právo nevydělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím tím, že bakalářská práce bude ve elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB–TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB–TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB – TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřou licenční smlouvu s právním užitím díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užití své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB – TUO, která je o právně na takovém případě odměny požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB–TUO navýtvorění díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne.....

.....
Jméno a příjmení studenta

Adresa trvalého pobytu studenta:

Podzahrady 463

691 67 ŠAKVICE

Seznam tabulek

Tab. č.3-1Tvorbarezervy.....	21
Tab. č.3-2Provedeníopravyv roce2014(6.rok).....	21
Tab. č.3-3Tvorbarezervyv roce2007.....	22
Tab. č.3-4Tvorbarezervyv roce2008.....	23
Tab. č.3-5Provedeníopravyv roce2009.....	23
Tab. č.3-6Znázorněnídopadunávýsledkehospodařenízákladdaně.....	24
Tab. č.3-7Tvorbarezervynaopravustrojníhozařízení.....	25
Tab. č.3-8Provedeníopravystrojníhozařízenív roce2010.....	25
Tab. č.3-9Znázorněnídopadunávýsledkehospodařenízákladdaně.....	26
Tab. č.3-10Účtovánírezervynaopravujeřábu.....	27
Tab. č.3-111.rok.....	31
Tab. č.3-122.rok.....	31
Tab. č.3-133.rok.....	32
Tab. č.3-14Hodnocenítvorbyrezervyv jednotlivýchletech.....	32
Tab. č.4-1ÚčtovánízákonnérezervynaopravudopravníchcestnasíleVeStrážnici.....	35
Tab. č.4-2Dopadunávýsledkehospodařenízákladdaně.....	36
Tab. č.4-3Tvorbarezervynaopravuskladukapalnýchhnojivv Podivíně.....	37
Tab. č.4-4Čerpánízrušenízbytkurezervynaopravyskladukapalnýchhnojivv Podivíně.....	37
Tab. č.4-5Účtovánírezervynaopravustatikyskladukapalnýchhnojivv Podivíně.....	37
Tab. č.4-6Účtovánízákonnérezervynaopravukomunikacevareáluústřediska Nosilav.....	39
Tab. č.4-7TvorbazákonnérezervynaopravuTatryS3BVA 78–26.....	39
Tab. č.4-8ZrušenízákonnérezervynaopravuTatryS3BV A78–26.....	40
Tab. č.4-9TvorbarezervynaopravuTatryCAS1B40675.....	40
Tab. č.4-10ZrušenírezervynaopravuTatryCAS1B40675.....	40
Tab. č.4-11Účtovánírezervynaopravustáje prodajnice.....	41
Tab. č.4-12Účtováníúčetníchrezervnaztrátyv roce2007.....	42
Tab. č.4-13Účtováníúčetníchrezervnaztrátyv roce2008.....	43
Tab. č.4-14Zrušeníúčetníchrezervnaztrátyv roce2009.....	43
Tab. č.4-15Účtovánízákonnérezervynaopravukolnyna ocelokolny naslámuv Rozsochách.....	45
Tab. č.4-16Účtovánízákonnérezervynaopravutopeníapodlahyv dílněRozsochy.....	46

Seznam příloh

Příloha č.1 Kartarezervynaopravyhmotnéhomajetku

Příloha č.2 RezervanaopravuSilaveStrážnici–kartarezervyZZNPomoraví,a.s.

Příloha č.3 RezervyvespolečnostiZEMOS,a.s.

Příloha č.4 Předběžnýrozpočetnaopravustájeoprodojnice–AgroVnorovy,a.s.

Příloha č.5 Evidenčníkartyrezerv–OpravakolnyaocelokolnyAgroRožsochy,a.s.

